

Transfer Fiyatlandırması Konusunda Maliye Bakanlığı'nın Yetkisi

Emre KARTALOĞLU
Gelirler Kontrolörü

21.06.2006 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu'nun (KVK) 13. maddesinde, örtülü kazanç dağıtım müessesesi, transfer fiyatlandırmasına bağlanarak yeniden tanımlanmış ve 01.01.2007 tarihinden itibaren yürürlüğe girmiştir. Aynı düzenlemelere, 5615 sayılı Kanunla Gelir Vergisi Kanunu'nun 41. maddesine eklenen 5 numaralı bentte yer verilerek, müessese 01.01.2007 tarihinden itibaren gelir vergisi mükellefleri için de uygulanabilir hale gelmiştir.

Konunun ayrıntıları uzun süredir merak edilmekte ve bu konudaki tali düzenlemeler beklenmekteydi. Nihayet, 18.11.2007 tarih ve 26704 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 1 seri numaralı Transfer Fiyatlandırması Yoluyla Örtülü Kazanç Dağıtım Hakkında Genel Tebliğ ile müesseseye ilişkin ayrıntılı açıklama ve **düzenlemeler** yapılmıştır. Sorun da burada yatmaktadır.

Bilindiği üzere, 5520 sayılı KVK'nın 13. maddesinin 7 numaralı fıkrasında, transfer fiyatlandırmasına ilişkin usullerin Bakanlar Kurulunca belirleneceği vurgulanmıştır. **Bu durumda Maliye Bakanlığı'nın transfer fiyatlandırmasına ilişkin düzenleme yapma yetkisi bulunmamaktadır. Sadece konuya ilişkin açıklama yapabilir.**

Bu noktada, düzenleme ve açıklama kavramlarının üzerinde durulması gerekir. Düzenleme, uygulamayı şekillendirirken; açıklama, uygulamayı şekillendirmez. Sadece, Kanun'un daha iyi anlaşılmasını sağlamaya yardımcı olur. Bu kapsamda, örneğin, ortakla ilişkili kişi kavramı açıklanabilir, bunların daha iyi anlaşılabilmesi için örnekler verilebilir. Ya da emsallere uygun fiyat ve bedel tespit yöntemlerine ilişkin açıklamalar yapılarak örnekler verilebilir. Bunlar "açıklama"dır ve Maliye Bakanlığı bu konuda yetkilidir. Ancak, peşin fiyatlandırma anlaşmasının kapsamına kimlerin gireceğini belirlemek ve transfer fiyatlandırmasını belgelendirmek için hangi belgelere ihtiyaç olduğunu duyurmak "düzenleme" yapmak anlamına gelmektedir ve ne yazık ki Maliye Bakanlığı'nın bu konuda herhangi bir yetkisi bulunmamaktadır.

Maliye Bakanlığı, 1 seri numaralı Transfer Fiyatlandırması Yoluyla Örtülü Kazanç Dağıtım Hakkında Genel Tebliğe, açıklama yaptığını vurgulayarak başlamak istemiştir. Anılan tebliğin, giriş paragrafı aynen aşağıdaki gibidir.

*"5422 sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu'nda yer alan "örtülü kazanç" müessesesi 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu'nun 13 üncü maddesi ile "Transfer fiyatlandırması yoluyla örtülü kazanç dağıtım" adı altında yeniden düzenlenmiş olup, 01/01/2007 tarihinde yürürlüğe giren söz konusu madde ile 5615 sayılı Kanunla Gelir Vergisi Kanunu'nun 41 inci maddesinde yapılan düzenlemelere ilişkin **açıklamalar** bu Tebliğin konusunu oluşturmaktadır."*

Ancak, maalesef, tebliğin tamamı incelendiğinde, Maliye Bakanlığı'nın açıklama yapmakla yetinmediğini, bazı konularda düzenlemeler yaptığını fark etmekteyiz. Yukarıda belirttiğimiz gibi; peşin fiyatlandırma anlaşmasına ilişkin hükümlerde, yıllık belgelendirme ve peşin fiyatlandırma anlaşmasına ilişkin belgelendirme, konularında, Bakanlık, "açıklama" yapmanın ilerisine giderek, "düzenleme" yapmaktadır.

Yapılan bu düzenlemelerin hukuksal anlamda geçerli olduğunu, mükelleflerin bu düzenlemelere uymak zorunda olduğunu düşünmek çok doğru olmayacaktır.

Nasıl Olmalıydı ?

Transfer fiyatlandırması yoluyla örtülü kazanç dağıtım konusunda hazırlanmış ve taslak aşamasında bulunan bir Bakanlar Kurulu Karar'ı bulunmaktaydı ve bu taslak Gelir İdaresi Başkanlığı'nın internet sitesinde de yayımlanmıştı. Hepimiz, önce bu Bakanlar Kurulu

Kararı'nın yürürlüğe girmesini beklerken Genel Tebliğ Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girdi. Öncelikle Bakanlar Kurulu'nun bu konularda düzenle yapması beklenmeliydi. Çünkü, 5520 sayılı Kanun, bu konuda düzenleme yetkisinin Bakanlar Kurulu'nda olduğunu açık olarak belirtmiştir.